

Top-10 trends in onderhoud

KOSTEN ONDERHOUD STEEDS HOGER

De belangrijkste trend in de Nederlandse onderhoudssector zijn de gestegen kosten van energie, grondstoffen en salarissen. Dit blijkt uit het eind vorig jaar verschenen NVDO Onderhoudskompas. Andere in belang toenemende trends zijn een veranderende arbeidscultuur en verlies van vakmanschap.

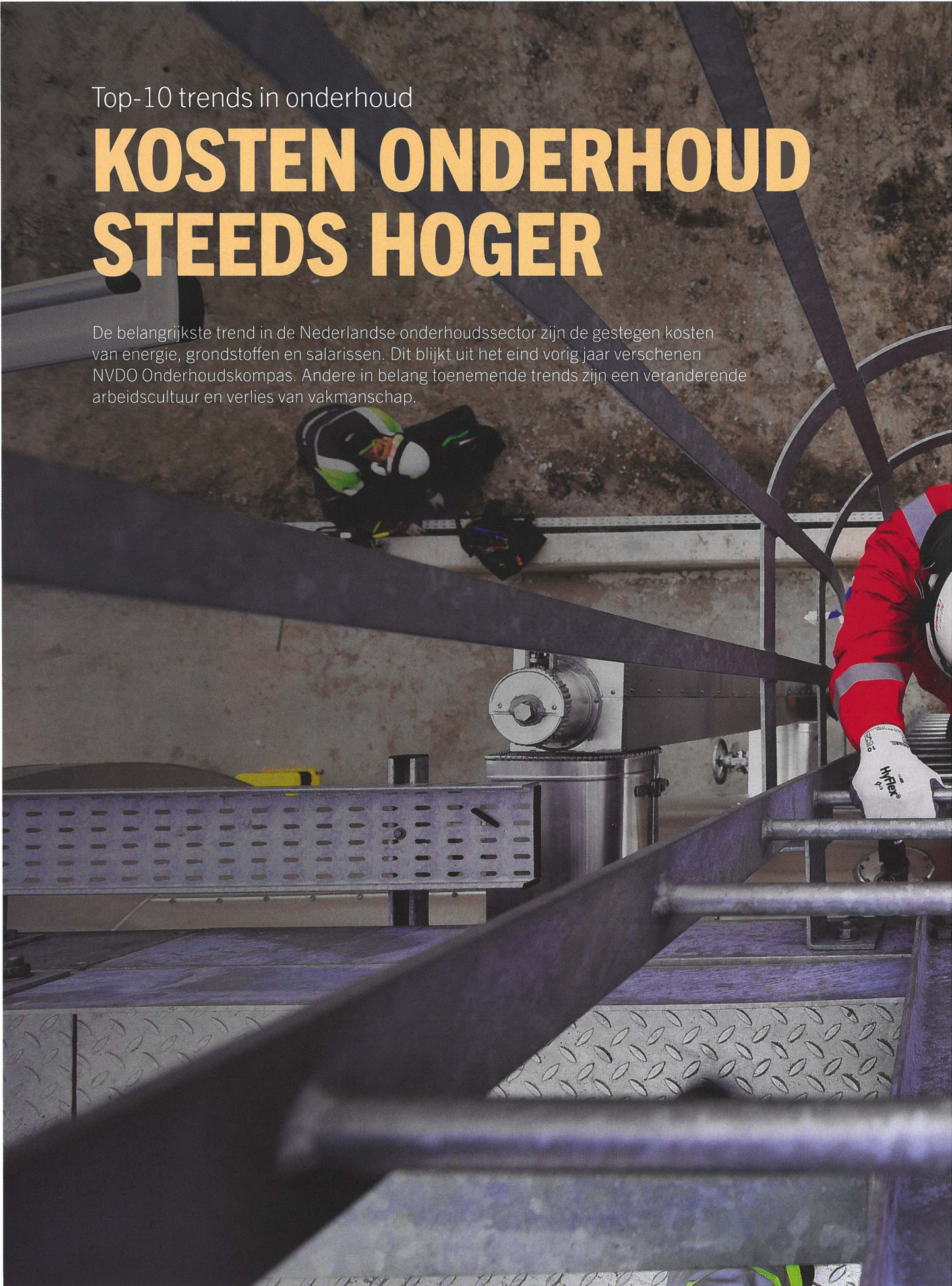

Foto: Danny Cornelissen

De Top-10 trends is een van de meest in het oog springende bestanddelen van het NVDO Onderhoudskompas, dat de brancheorganisatie voor de Nederlandse onderhoudssector de laatste jaren in samenwerking met Europoort Kringen-uitgever Europoort Producties uitgeeft. De top-10 wordt samengesteld aan de hand van een jaarlijkse enquête die de NVDO onder haar leden uitvoert. Respondenten worden gevraagd trends

DE HOGERE KOSTEN KUNNEN DOOR BEDRIJVEN NIET ALTIJD WORDEN DOORBEREKEND IN HET PRODUCT OF DE SERVICE

te beoordelen op zowel de impact op de organisatie als de herkenbaarheid ervan. Zij kunnen trends beoordelen op een schaal van 1 tot 5. Aan de hand hiervan wordt tot een top-10 gekomen.

WINSTMARGES ONDER DRUK

Met stip is 'Kostenstijgingen door externe invloeden' op de hoogste positie in de top-10 trends binnengekomen. Externe crises, zoals de oorlog in Oekraïne en de huidige situatie in het Midden-Oosten, zorgen voor onzekere tijden en zijn van grote invloed op de sector. Door de energiecrisis en duurdere grondstoffen stijgen de kosten. Onder druk van de inflatie zijn bovendien de salarissen gestegen, zowel binnen de eigen sector als daarbuiten. Daarmee zijn de loonkosten en de kosten voor inhuur van externe producten en diensten toegenomen. De hogere kosten kunnen door bedrijven niet altijd worden doorberekend in het product of de service. Kortom, de winstmarges zijn onder druk komen te staan. Drie op de tien Nederlandse mkb-ondernemers geven aan te worden geraakt

door de hogere energiekosten en materiaalprijzen. Daarnaast spelen problemen in de toeleveringsketen een rol in de groeiende kosten voor bedrijven. Ruim een derde van de bedrijven in Nederland ondervond in 2023/2024 problemen in de toelevering van grondstoffen, producten of diensten. Als gevolg daarvan krijgen ze te maken met hogere grondstofkosten, duurdere producten en vertraging van de processen.

TOEGENOMEN REGELGEVING

Bedrijven zoeken dan ook naar allerlei manieren om kosten te sparen, onder andere door het uitstellen van onderhoudswerkzaamheden. Met name in energie-intensieve sectoren als de gebouwde omgeving en de levensmiddelenindustrie kijken bedrijven die onderhoudsdiensten afnemen naar mogelijkheden om onderhoudscontracten opnieuw te onderhandelen of zelfs te ontbinden. Dit zorgt op zijn beurt weer voor onzekerheid bij onderhoudsbedrijven die daardoor mogelijk te maken krijgen met leeglopende orderportefeuilles en teruglopende inkomsten. Tegelijkertijd merken bedrijven in de sector ook dat de toegenomen regelgeving, zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), nieuwe kosten met zich meebrengt. Sinds 2024 zijn grote bedrijven verplicht om hun impact op mens en milieu jaarlijks te rapporteren. Omdat zij ook verslag moeten leggen van de duurzaamheidsprestaties in hun hele keten, worden kleinere toeleveranciers aan het werk gezet om informatie aan te leveren voor de duurzaamheidsrapportage.

ARBEIDSCULTUUR

De trend 'Verandering in arbeidscultuur en verlies van vakmanschap' is dit jaar sterk gestegen van een zesde naar een tweede plaats. Arbeidscultuur verwijst naar de normen, waarden, gewoonten en gedragingen die bepalen hoe mensen binnen een organisatie of sector samenwerken en hun werk uitvoeren. Het heeft invloed op hoe werknemers zich gedragen, hoe beslissingen worden genomen en hoe er wordt gecommuniceerd binnen een werkomgeving. Innovatiegerichte organisaties moedigen creativiteit, experimenteren en snelle veranderingen aan. Conservatieve organisaties daarentegen geven de voorkeur aan stabiliteit en houden vast aan beproefde werkwijzen.

CREATIEVE OPLOSSINGEN

Er is de afgelopen jaren veel veranderd op het gebied van arbeidscultuur. Werken in deeltijd en gedeeltelijk thuiswerken zijn geen uitzondering meer, maar onderdeel geworden van 'het nieuwe werken'. Een goede werk-privébalans is voor veel

TOP-10 TRENDS IN ONDERHOUD

- 1 (-) Kostenstijgingen door externe invloeden
- 2 (6) Verandering in arbeidscultuur en verlies van vakmanschap
- 3 (3) Levensduurverlenging van verouderende asset base
- 4 (8) Omgaan met grote hoeveelheden data en gegevensbeveiliging
- 5 (4) Behoeft aan samenwerking, zowel intern als extern
- 6 (5) Aanscherping van regelgeving
- 7 (2) Groeiende (maatschappelijke) aandacht voor sustainability
- 8 (1) Effectieve inzet van digitale systemen en diensten
- 9 (7) Behoeft bij afnemers aan totaaloplossingen
- 10 (-) Invloed van aandeelhouders en financiers

Bron: NVDO Onderhoudskompas 2024

EEN GOEDE WERK-PRIVÉBALANS IS VOOR VEEL WERKENDE EEN STEEDS BELANGRIJKERE FACTOR BIJ DE KEUZE VOOR EEN BAAN

werkenden een steeds belangrijkere factor bij de keuze voor een baan. Werknemersorganisaties pleiten dan ook steeds vaker voor een vierdaagse werkweek. Jongeren vinden daarnaast de maatschappelijke bijdrage en klimaatimpact van een bedrijf belangrijk in het zoeken naar een baan. Hier liggen dan ook

DE VERGRIJZING IN DE ONDERHOUDSSECTOR BLIJFT ONVERMINDERD HOOG

Foto: Danny Cornelissen

kansen om jonge mensen te enthousiasmeren voor de sector: juist binnen maintenance liggen kansen om bij te dragen aan de energietransitie en het behalen van duurzaamheidsdoelen. In een krappe arbeidsmarkt moeten werkgevers op zoek naar creatieve oplossingen om nieuw personeel te vinden en bestaand personeel te behouden. De vergrijzing in de onderhoudssector blijft onverminderd hoog. Dit levert een risico: door de uitstroom verliest de sector niet alleen veel werknemers, maar ook kennis. Uit een recente poll van de NVDO blijkt dat ruim 40 procent van de bedrijven in de sector voor het up-to-date houden van de vakinhoudelijke kennis van hun personeel, vooral leunt op hun eigen medewerkers via het meester-gezelprincipe.

KENNIS AFGESTUDEERDEN

Tegelijkertijd staat de sector voor uitdagingen als het gaat om het opleiden van talent. Met de opkomst van geavanceerde technologieën en het inzetten van complexe digitale systemen groeit de vraag naar goed opgeleide en gecertificeerde maintenance-professionals. Zij moeten niet alleen beschikken over traditionele mechanische vaardigheden, maar ook kennis hebben van zaken als data-analyse, automatisering en digitale tools. Het is dus van belang om te zorgen dat de kennis van afgestudeerden aansluit bij de vereiste kennis binnen het vakgebied. Bedrijven zetten hiervoor steeds meer in op publiek-private samenwerkingen om de aansluiting tussen het beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt te verbeteren. Zo hebben onder andere Tata Steel, de provincie Noord-Holland en het Nova College de handen ineengeslagen om Smart Maintenance een onderdeel van het curriculum te maken binnen de opleidingen procestechiek, werktuigbouw, elektrotechniek en IT.

JONG TALENT

Ook het traditionele ambacht blijft binnen de sector van belang, maar staat onder druk. De huidige opleidingen in het beroepsonderwijs zijn veelal te breed. Bij de recente renovatie

van de Utrechtse Dom waren bouwvakkers van cruciaal belang: zij liepen elke steen van de toren na, maakten deze schoon en vervingen die waar nodig. Het aantal bouwvakkers loopt echter, net als alle andere ambachtsslieden, sterk terug. De instroom in de voor de onderhoudsbranche relevante opleidingen dekt voor het merendeel niet de toekomstige personeelsvraag. Het aantal studenten dat kiest voor techniekonderwijs daalt sinds 2021/22, met name op mbo- en hbo-niveau. Met het nieuwe arbeidsmarktsysteem de Gouden Poort, als onderdeel van het Aanvalsplan Techniek, Bouw en Energie zetten partners binnen de sector zich in om jong talent te ontwikkelen en te behouden.

NVDO ONDERHOUDSKOMPAS

Bron van dit artikel is het NVDO Onderhoudskompas 2024. Het NVDO Onderhoudskompas geldt als wegwijzer voor de Nederlandse onderhoudsprofessional.

Deze NVDO-uitgave biedt een handzaam en actueel overzicht van de laatste trends en ontwikkelingen in de Nederlandse onderhoudsmarkt, vol met cijfers, feiten en kengetallen. Door deze QR-code te scannen kun je de uitgave aanschaffen.

